

Nieuwleusen, 24 november 2021

Geacht college,

De BNBW heeft met interesse kennis genomen van de ontwerp-Omgevingsvisie Dalfsen. De ambities en voornemens die u voor het buitengebied van Nieuwleusen-West heeft geformuleerd roepen bij ons een algeheel gevoel van **teleurstelling** op. Ons bekruipt het gevoel dat u ons gebied min of meer heeft opgegeven.

Wij lezen dat u volop de ruimte wilt geven aan de reguliere landbouw, aan een nieuw bedrijventerrein en via een parallel traject dat momenteel loopt – maar dat in deze Omgevingsvisie genegeerd wordt – komt ons gebied in beeld voor de energieopgave tot 2030. Kortom: (landbouw)bedrijven, windmolens, zonneparken...maar geen woord over het feit dat hier mensen wonen, geen woord over de landschappelijke en natuurwaarden, geen woord over de bijzondere ontstaansgeschiedenis van dit gebied en geen uitgesproken ambities gericht op het vergroten van de ruimtelijke kwaliteit. In verhouding tot de andere deelgebieden van Dalfsen komt Nieuwleusen-West er maar bekaaid van af. **En dat verdient dit gebied niet!!!**

De ontwerp-Omgevingsvisie maakt niet altijd duidelijk waar een bepaalde ambitie vandaan komt of wat de achterliggende bedoeling is. Omdat u aangeeft dat de ambities en voornemens niet vrijblijvend zijn, en dat u er samen met ons invulling en uitvoering aan wilt geven, is het voor ons van belang om onze vragen door u beantwoord te zien. Daarnaast geven wij u enkele suggesties voor de uitwerking mee. Zowel op onze zienswijzen als op onze suggesties vernemen wij graag uw reactie.

1. Opmerkingen en vragen algemeen

1.1 Breng relevante regionale opgaven in beeld

In de ontwerp-Omgevingsvisie wordt de strategische ligging van Dalfsen omschreven: de nabijheid van Zwolle, de A28, de spoorlijn en meerdere regionale N-wegen. Ook geeft u aan dat er meerdere samenwerkingsverbanden zijn: de regio Zwolle, de RES, RIVUS U beschrijft vervolgens niet, of laat niet op kaart zien, wat dit inhoudelijk betekent. Zo is de gemeente Zwolle in de RES West Overijssel helder over haar zoekgebieden voor wind en zon aan de grens van Dalfsen, laat de klimaatatlas van RIVUS zien waar overstromingsrisico's en kansen op wateroverlast kunnen optreden, geeft de provincie Overijssel in haar Omgevingsvisie aan welke gewenste ontwikkelingen zij voor deze regio ziet en zo zullen er ook op het gebied van (regionale)bedrijventerreinen richtinggevende afspraken zijn die relevant zijn voor de ontwikkeling van Dalfsen. Voor Nieuwleusen-West zijn de (door)ontwikkeling van Hessenpoort, de ontwikkeling van windmolens in Tolshuislanden, plannen van Staphorst in de buurt van de Lichtmis en overstromingsrisico's relevant.

Kunt u de relevante ruimtelijke ontwikkelingen in aangrenzende gemeenten inzichtelijk maken en op kaart zetten, zodat de samenhang met en de consequenties voor de ruimtelijke ontwikkeling van Dalfsen inzichtelijk worden?

1.2 De ontwerp-Omgevingsvisie ontkent de afspraken die in en n.a.v. de RES West-Overijssel zijn gemaakt.

In de ontwerp-Omgevingsvisie zien wij dat u worstelt met de wijze waarop u de uitwerking van de RES West-Overijssel en het proces van deze Omgevingsvisie samen moet brengen. U geeft aan dat de RES nog in ontwikkeling is en daarom nu (nog niet) wordt meegenomen in deze Omgevingsvisie (1.6.4). Maar de RES West Overijssel, met daarin de ambities van Dalfsen, is al vastgesteld, het

onderzoek naar geschikte zoekgebieden loopt, en u bent voornemens daar nog dit jaar een besluit over te laten nemen door de raad.

Een van de afspraken is dat de RES West Overijssel vertaald moet worden in ruimtelijke plannen. Kunt u aangeven hoe u de RES West Overijssel gaat vertalen in uw ruimtelijke plannen en hoe dit zich verhoudt tot deze Omgevingsvisie? Het kan toch niet zo zijn dat u de keuze voor de zoekgebieden verwerkt in de definitieve Omgevingsvisie, zonder dat inwoners daar hun zienswijzen op hebben kunnen geven?

1.3 Transitie landelijk gebied klinkt als uw grootste ruimtelijke opgave en daarvoor is een integrale aanpak een noodzaak. Maar is de gemeente hiervoor wel de juiste partij en kan uw organisatie dit wel aan?

U stelt dat het buitengebied een grote transitie staat te wachten: de landbouw moet verduurzamen, de biodiversiteit staat onder druk, er moet ruimte worden gevonden voor energieproductie en het landschap moet robuust worden gemaakt om gevolgen van klimaatverandering op te kunnen vangen. Daarnaast moeten inwoners meer gaan bewegen, moet er ruimte zijn voor recreatie en toerisme, voor reguliere economische bedrijvigheid en wordt er ook nog gewoond in het buitengebied. Daarmee lijkt de opgave voor het buitengebied de grootste ruimtelijke opgave voor deze gemeente.

Dat u deze transformatie integraal en met regie wilt gaan oppakken, lijkt ons de juiste weg. Maar zoals u zelf ook constateert, zijn er veel zaken waar de gemeente niet over gaat.

Dit roept bij ons de vraag op of de gemeente wel de eerst aangewezen overheid is om regie te nemen en de vraag of uw organisatie hiervoor op orde is. Kunt u ons inzichtelijk maken (kennis, capaciteit etc.) hoe u als gemeente een dergelijke gebiedsproces wilt doorlopen?

2. Opmerkingen en vragen m.b.t. deelgebied Weids Platteland

Met de beschrijving van de waarden voor het Weids Platteland doet u dit deelgebied te kort.

Het buitengebied van Nieuwleusen heeft een bijzondere ontstaansgeschiedenis. Het heeft nota bene een plek gekregen in het Canon van Nederland. De tweede ruilverkaveling die onder de Ruilverkavelingswet van 1924 in uitvoering is gebracht, met een enorme verbetering van de waterhuishouding en landbouwkundige staat tot gevolg. Gevolgd door een tweede ruilverkaveling in de jaren '50, waar met een landschapsontwerp de basis voor het huidige landschap werd gelegd. De oorspronkelijke tekeningen van dit landschapsontwerp zijn bewaard gebleven en liggen in de bijzondere collectie van de bibliotheek van de Universiteit van Wageningen. Die tekeningen laten ook zien hoe de oorspronkelijke laanbeplanting in staat van verval is.

Wij zien de cultuurhistorische waarden en kwaliteiten van ons gebied graag benoemd in de Omgevingsvisie en wij adviseren u met klem om de cultuurhistorie van dit gebied een inspiratiebron te laten zijn voor een nieuw landschapsontwerp waarbinnen door u gewenste ontwikkelingen kunnen plaatsvinden. Om te beginnen willen wij u verzoeken om de oorspronkelijke laanbeplanting van de ruilverkaveling zo veel mogelijk te herstellen, te meer omdat deze mede door uw onderhoudswerkzaamheden is aangetast.

Een andere wezenlijke kwaliteit van ons gebied is dat het een leefgebied is voor diersoorten die het elders in Nederland moeilijk hebben, waaronder hazen en verschillende soorten weidevogels. De otter is hier teruggekeerd en er leven meerdere groepen reeën. Hoe kunnen nieuwe ontwikkelingen

samengaan met het behouden en verbeteren van de leefomstandigheden van de aanwezige en voor nieuwe soorten?

Wij zien in de Omgevingsvisie graag benoemd dat dit gebied een leefgebied is voor diverse rode lijst soorten en dat u het belang van biodiversiteit bij alle ontwikkelingen voorop zet.

Geldt de Omgevingswet straks niet voor inwoners van het Weids Platteland? Benoeming van koers en ambities voor wonen in het buitengebied is een omissie!!

U schrijft dat de Omgevingswet uitgaat van vertrouwen en ruimte biedt voor eigen initiatief. Maar wat als inwoners in Nieuwleusen West een plan voor hun erf hebben en het stappenplan van pagina 46 erbij pakken? Bij de waarden voor het Agrarisch gebied (pag 26) wordt wonen niet genoemd, terwijl het een belangrijke functie is in het buitengebied van Nieuwleusen-West. Ook in de rest van de beschrijving, de koers en de ambities voor het Weids Platteland komen de belangen van vele inwoners van het gebied niet aan bod. Betekent dit, dat de bedoeling van de Omgevingswet om goede initiatieven uit de samenleving meer ruimte te bieden, niet opgaat voor de inwoners van Nieuwleusen West? Terwijl we gelijktijdig geconfronteerd worden met de grote transitie in het buitengebied?

Wij vinden het een wezenlijke omissie dat de belangen van bewoners in het buitengebied (Weids Platteland) niet zijn genoemd en dat er geen ambities voor het wonen en de ontwikkelingsmogelijkheden voor de erven zijn geformuleerd. Wij zien het belang van het wonen graag beter benoemd en serieus genomen bij de uitwerking van het beleid, daarbij rekening houdend met de ontwikkelingen die in het buitengebied staan te gebeuren.

Verbeteren verkeersveiligheid is urgent

Wij zijn verheugd te lezen dat u de ambitie heeft om de verkeersveiligheid op de doorgaande wegen te verbeteren. Wij constateren een toenemende verkeersdruk op het Westeinde (N758), met regelmatig gevaarlijke situaties en (bijna)ongelukken m.b.t. invoegend en uitvoegend verkeer vanuit ons gebied.

Gezien de urgentie verzoeken wij u op korte termijn enkele eenvoudige maatregelen te treffen, zoals het plaatsen van spiegels. Ook de veiligheid van de N377 behoeft aandacht.

Bij woningbouw en uitbreiding van bedrijventerreinen in Nieuwleusen verzoeken wij u de impact op de verkeersintensiteit richting Zwolle/A28 in kaart te brengen en de veiligheid en doorstroming te garanderen. Bij eventuele aanpassingen aan de inrichting van de weg, pleiten wij er voor om gelijktijdig te zoeken naar mogelijkheden voor verfraaiing van het landschap.

Combineer ambitie 1 en 2: woningbouw in Nieuwleusen mét energieproductie in nieuwe dorpsrand

Wij zien kansen om uw energieambitie te combineren met de ontwikkeling van nieuwe woningbouwlocaties door met zonneweides een nieuwe dorpsrand te creëren. Daarmee produceert u energie op de plekken waar het gebruik wordt, maakt u inwoners bewust van de energietransitie en kan met een goed ontwerp biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit worden versterkt. Bijkomend voordeel is zonneparken niet hoeven te landen in de kern van het buitengebied, waar landbouw de hoofdfunctie is. U kunt zelfs overwegen om vooruitlopend op toekomstige woningbouw alvast met de ontwikkeling van zonneparken een landschappelijk casco te ontwikkelen.

Wees niet te rigide met aanpassing “Sloop voor kansen-woningen”

De bedoeling van de “sloop voor kansen”-regeling is primair het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit, door landschap ontsierende agrarische bebouwing te vervangen door beperkte woningbouw. In ons gebied staan nog diverse agrarische bedrijven en verrommelde erven die in de komende jaren

mogelijk vrij komen. Het zou zonde zijn als deze erven door een rigide regeling niet meer in aanmerking kunnen komen voor de 'sloop voor kansen'-regeling, met verdere verrommeling van het landschap en risico's op ondermijning (crimineel gebruik) als gevolg.

Daarentegen kunnen wij ons voorstellen dat het voor de agrarische bedrijfsvoering niet wenselijk is om nieuwe woonfuncties naast de huiskavel te krijgen. In onze beleving bijten de functies wonen en agrarisch gebruik van veldkavels elkaar niet, iedere bewoner van het buitengebied weet dat hij zich heeft te verhouden tot het agrarisch gebruik ervan.

Waarom is u ambitie voor de landbouw in deelgebied Weids Platteland veel minder vooruitstrevend dan in de andere deelgebieden?

Wat ons opvalt is dat u voor de landbouw in de andere deelgebieden veel vooruitstrevender bent, dan voor de landbouw in ons deelgebied. Daar wilt u ondersteuning bieden aan initiatieven die gericht zijn op verbreding, vergroening en verduurzaming en op de ontwikkeling van een landschappelijk raamwerk dat een gebied meer eigenheid kan geven. Waarom heeft u voor het Weids Platteland deze ambitie niet? De landbouw moet toch in zijn geheel in transitie en niet overal behalve rondom Nieuwleusen? De landbouwbedrijven in ons gebied hebben toch ook recht op ondersteuning van de gemeente?

Hanteer in de Omgevingsvisie voor de gehele gemeente dezelfde ambitie voor de ontwikkeling van de landbouw, inclusief de ontwikkeling van een landschappelijke raamwerk. Als u toch onderscheid wilt maken tussen de deelgebieden, formuleer dan juist om een hogere ambitie voor het deelgebied Weids Platteland, aangezien u juist in dit deelgebied wezenlijke ruimtelijk ontwikkelingen voor ogen hebt.

Kunt u nader toelichten wat u bedoelt met ruimte bieden aan nieuwe (agrarische) bedrijven, op vrijkomende agrarische erven?

U heeft de ambitie om in ons gebied ruimte te geven aan nieuwe (agrarische) bedrijven op vrijkomende agrarische erven. Wat moeten wij ons hierbij voorstellen? Is het de bedoeling om agrarische bedrijven die elders moeten wijken (vanwege stikstof/natura2000 of verstedelijking) hier in te plaatsen? Zo ja, aan wat voor bedrijven denkt u dan? Grondgebonden (melk)veehouderij of ook intensieve veehouderij? Vraagt deze beleidskeuze niet om een nadere beschouwing, waarmee inzichtelijk wordt gemaakt of inplaatsing m.b.t stikstof sowieso mogelijk is, wat de effecten zijn op de bestaande agrarische bedrijven en de effecten zijn op de leefomgevingskwaliteit in ons gebied?

Onder ambitie 3 geeft u aan dat vrijkomende (agrarische) erven in het buitengebied een nieuwe invulling krijgen met alternatieve functies. Door experimenten/proeftuinen wilt u ervaring op doen met de diverse mogelijkheden.

Kunt een ons een beeld geven aan wat voor type invullingen (agrarische en niet-agrarisch) u denkt? Omdat u met deze Omgevingsvisie een kader schept voor nader uitwerking, hechten wij aan een nadere onderbouwing van deze ambitie.

Wens voor een nieuw bedrijventerrein? Sluit aan bij de kern Nieuwleusen!

In de aanloop naar dit ontwerp heeft u gesproken over een nieuwe bedrijventerrein voor Nieuwleusen met de naam "Lichtmis". Dit gaf ons het beeld dat u voornemens was om in de nabijheid van de Lichtmis, aan de A28 een nieuw bedrijventerrein te ontwikkelen. U spreekt nog steeds over een locatie aan de N377, maar ook dat u nadrukkelijk de **kern** van Nieuwleusen wilt laten aansluiten op de regionale economische structuur.

Wij pleiten ervoor om zorgvuldig onderzoek te laten doen naar de noodzaak voor een nieuw bedrijventerrein in Nieuwleusen, in samenhang met de ontwikkeling van andere bedrijventerreinen in de nabijheid (Hessenpoort/Staphorst) en aansluiting te blijven zoeken bij de kern van Nieuwleusen en niet het buitengebied hiervoor op te zoeken. Dat zou overigens ook in tegenspraak zijn met uw ambitie voor agrarisch gebruik in ons gebied. Daarnaast gaan we ervan uit dat u inwoners en ondernemers hierbij betreft.

Voor de uitbreiding van De Grift willen wij u erop wijzen dat omwonenden niet goed op de hoogte zijn van de status van de uitbreidingsplannen. Wij verzoeken u de omgeving goed te informeren.

Een groene overgang tussen stad en landelijk gebied

Wij staan volledig achter uw ambitie voor een groene overgang tussen de stad Zwolle en het landelijk gebied, waarbij we ervan uitgaan dat u daarbij ook het gebied tussen Hessenpoort en Nieuwleusen voor ogen heeft. Wij zien volop kansen om het landschap, de biodiversiteit, het wonen en het (agrarisch)ondernemen in ons duurzaam te verbeteren en denken graag actief met u mee om tot een haalbare uitvoering te komen.

Met vriendelijke groet,

Martien Hagoort
Belangenvereniging Nieuwleusen Buitengebied West